

til at seile, fiske osv., hvilket Eieren ikke kan forbyde, men ogsaa til at optage Gruus, Sand, Leer osv., luttet uindværlige Ting, som bedst kunne faaes i Nærheden af Kysten, i selve Havet. Jeg troer derfor, at det vilde være overmaade betænkeligt at gjøre det altsor besværligt at gjøre denne Ret gjælbende. Et Udkaft altsaa, som gif ud paa, at Ingen maa borttage Steen, Leer, Sand, Gruus o. desl. fra Forstranden i en saadan Nærhed af Eiendommen, at denne derved udsættes for en større Bestafdigelse fra Havet, — og det har i sin Tid været paatænkt — maatte jeg for mit Bedkommende ansee for uretsfærdigt. Det vilde aabenbart opstille en Regel, som manglede enhver Definition, der kunde sætte Bedkommende istand til at bestemme, hvad der var lovligt eller ulovligt. Thi det kan ikke angives ved at nævne en vis Afstand fra Kysten, da en saadan Definition maatte stille sig forskjelligt efter de forskjellige Steder, ikke at tale om, at Opmaalingerne vilde medføre store Vanskeligheder. Man kunde heller ikke bestemme det ved at angive et vist Dybtgaaende af Havet, thi hvor Havet er dybt heelt ind til Kysten, er Faren størst. Man maatte altsaa blot henvise den Bedkommende til hans eget Skjøn om, hvorvidt det, han foretog, var skadeligt eller ikke, og da kunde selv den redbeligste Mand sige: „Jeg skjønne ikke rettere, end at det var uskadeligt“, medens enhver Ureblig vilde benytte en saadan Bestemmelse som et beqvemt Paaskud. De samme Vanskeligheder vilde gjøre sig gjælbende for dem, der skulde paadømme Spørgsmaalet. Enhver saadan Bestemmelse vilde altsaa laborere af en uheldbrekelig juridisk Feil. Men dertil kommer, at den vilde gaae langt ud over sit Niemed. Der er paa de danske Kyster mange Mtil, hvor der ikke vil være den allermindste Brug for en saadan Beskyttelse, og det vilde jo altsaa være yderst betænkeligt at gjøre et saadant unødvendigt Indgreb i en almindelig Ret. Paa de enkelte Steder, hvor man føler Trang dertil, er det imidlertid Grundeieren, hvem det, som den sidste Taler temmelig uegentligt betegne som Bewiisbyrden, maa paahvile; thi hvad han fordrer er en extraordinair Beskyttelse. Han forlanger, at den Hellighed, der tilkommer,

hvad der utvivlsomt er hans Eiendom, skal uvides til Noget, der ikke er hans Eiendom, til Noget, der er offentlig Eiendom, og hvis Afbenyttelse ifølge Sagens Natur og efter Aarhundreders Praxis tilkommer Alle og Enhver. Den, der fordrer en saadan extraordinair Beskyttelse, til ham kan man stille den Fordring, at han skal godtgjøre dens Nødvendighed, og i hvilket Omfang den behøves. Dette Sidste har den sidste ærede Taler ogsaa forudsat, men han har meent, at det maatte bestemmes ved en administrativ Afgjørelse. Jeg kan nu vel forstaae, at man ved en Lov, der forbød at borttage Steen, Leer, Sand, Gruus o. desl. fra Grunde udenfor Tyrindretninger eller lignende offentlige Indretninger, ikke fandt Betænkeligheder ved at neblægge Afgjørelsen i Ministriets Haand; thi det er for det Første et meget ringe Antal Punkter, hvorom der herved var Tale, og dernæst Punkter, som i høi Grad ere udsatte; thi det er naturligtvis just paa Næsser og meget fremragende Punkter, man sætter Tyrtaarne, og da der der er Tale om offentlig Eiendom, og det er for den offentlige Sikkerheds Skyld, at man har opført Thyret, kan der ogsaa fordras, at der sørges for, at det ikke styrter sammen, og at Thyret ikke ødelægges. Der kan man forudsætte en saadan nøiagtig Kundskab om Forholdene, og der er der en saa berettiget Fordring hos den offentlige Autoritet, at der ikke kan være Betænkelighed ved at neblægge Afgjørelsen i Regjeringens Haand og lade den værne om den kostbare offentlige Eiendom; men at gjøre det med Hensyn til reent privatrettlige Forhold vilde, foruden at man ogsaa ellers med fuld Føie vænger sig imod at gribe til saadanne administrative Afgjørelser, strande paa Mangel af tilstrækkelige Oplysninger. Det har derfor i et privat Forslag, som forøvrigt faldt i Folkethinget, været foreslaaet, at man skulde henvise Sagen til Amtmandens Afgjørelse, men jeg troer, at det netop var en af Hovedgrundene, hvorfor det faldt, ikke at man nærede nogen Mistillid til Amtmanden; men at man antog, og jeg troer med Føie, at her var Tale om Noget, der ikke lod sig constatere ved Andragender og Erklæringer eller Sligt, men som forudsætte en Aftedsforretning, og naar den